

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne O. S., bytom v P., v dovolacom konaní zastúpenej Mgr. M. Ž., advokátkou v B., proti žalovanému O., so sídlom v P., zastúpenému Advokátskou kanceláriou H., so sídlom v P., v mene a na účet ktorej koná advokát JUDr. J. H., o náhradu mzdy s prísl., vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 17 C 123/2007, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 28. novembra 2011 sp. zn. 8 Co 95/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaný je povinný nahradiť žalobkyňu na účet Mgr. M. Ž., advokátky v B., trovy dovolacieho konania v sume 79,58 Eur do troch dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Poprad rozsudkom z 5. apríla 2011 č.k. 17 C 123/2007-217 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňu sumu 5 464,91 Eur s 8 % - ným úrokom z omeškania ročne zo sumy 338,54 Eur od 9.7.2006 do zaplattenia, 9 % - ným úrokom z omeškania ročne zo sumy 333,57 Eur od 9.8.2006 do zaplattenia, 9 % - ným úrokom z omeškania ročne zo sumy 397,93 Eur od 9.9.2006 do zaplattenia, 9,5 % - ným úrokom z omeškania ročne zo sumy 397,93 Eur od 9.10.2006 do zaplattenia, 9,5 % - ným úrokom z omeškania ročne zo sumy 397,93 Eur od 9.11.2006 do zaplattenia, 9,5 % - ným úrokom z omeškania ročne zo sumy 397,93 Eur od 9.12.2006 do zaplattenia, 9,5 % - ným úrokom z omeškania ročne zo sumy 397,93 Eur od 9.1.2007 do zaplattenia, 9,5 % - ným úrokom z omeškania ročne zo sumy 400,45 Eur od 9.2.2007 do zaplattenia, 9,5 % - ným úrokom z omeškania ročne zo sumy 400,45 Eur od 9.3.2007 do zaplattenia, 9 % - ným úrokom z omeškania ročne zo sumy 400,45 Eur od 10.4.2007 do zaplattenia, 9 % - ným úrokom z omeškania ročne zo sumy 400,45 Eur od 9.5.2007 do zaplattenia, 8,5 % - ným úrokom

z omeškania ročne zo sumy 400,45 Eur od 11.6.2007 do zaplattenia, 8,5 % - ným úrokom z omeškania ročne zo sumy 400,45 Eur od 9.7.2007 do zaplattenia, 8,5 % - ným úrokom z omeškania ročne zo sumy 400,45 Eur od 9.8.2007 do zaplattenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. **V prevyšujúcej časti žalobu zamietol.** Účastníkom nepriznal náhradu trov konania.

Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že pracovný pomer medzi účastníkmi konania vznikol **28.9.2005 a bol skončený ku dňu 19.10.2005** písomným podaním žalovaného zo 17.10.2005. Ustálil, že **od 20.10.2005 vznikol medzi účastníkmi konania (konkludentne) nový pracovnoprávny vzťah.** Keďže žalobkyňa od 20.10.2005 vykonávala prácu u žalovaného, ktorej výkon zamestnávateľ akceptoval, ide o pracovný vzťah uzavretý konkludentným spôsobom akceptáciou pôvodne dohodnutých podmienok v pracovnej zmluve. Za obdobie jún a júl 2006 žalovaný **nezaplatil žalobkyni za vykonanú prácu dohodnutú odmenu**, žalobkyni vzniklo právo na odmenu za vykonanú prácu podľa § 118 ods. 1 Zákonníka práce (ďalej len ZP). Od 2.8.2006 žalobkyňa nemohla vykonávať prácu z dôvodu **prekážok na strane zamestnávateľa**, keď zamestnávateľ jej zamedzil prístup na pracovisko. Vznikol jej tak nárok na náhradu mzdy v zmysle ustanovenia § 142 ods. 3 Zákonníka práce. **Pri určení výšky týchto nárokov súd vychádzal z priemerného mesačného zárobku žalobkyne 331,11 Eur** (za druhý štvrtrok 2006). Súd prvého stupňa ďalej konštatoval, že so žalobkyňou doposiaľ nebol skončený pracovný pomer v zmysle Zákonníka práce; mala by preto právo na náhradu mzdy za celé uplatnené obdobie, avšak v zmysle článku čl. 2 zásad Zákonníka práce by priznanie náhrady mzdy v takomto rozsahu bolo v rozpore s dobrými mravmi, keďže sa žalobkyňa iba v dňoch 2.- 4.8.2006 domáhala vstupu do miesta výkonu práce, následne ani písomne ani ústne nežiadala zamestnávateľa, aby jej umožnil vykonávať prácu. Ustanovenie čl. 1. bod 5 pracovnej zmluvy, na ktoré poukazovala žalobkyňa posúdil súd prvého stupňa ako absolútne neplatné pre jeho rozpor s dobrými mravmi. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Na odvolanie obidvoch účastníkov konania Krajský súd v Prešove rozsudkom z 28. novembra 2011 sp. zn. 8 Co 95/2011 rozsudok súdu prvého stupňa v jeho vyhovujúcej časti potvrdil (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.) a vo zvyšku ho zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p.).

Vo vyhovujúcej časti sa odvolací súd sa v celom rozsahu **stotožnil** s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa a konštatoval správnosť jeho dôvodov, najmä čo do vzniku

nového pracovnoprávneho vzťahu medzi účastníkmi konania od 20.10.2005. **Vo vzťahu k zrušujúcej časti rozsudku** súdu prvého stupňa sa odvolací súd nestotožnil s jeho právnym posúdením pokiaľ ide o aplikáciu čl. 2 základných zásad Zákonníka práce. V tomto smere poukázal na ustálenú súdnu prax, v zmysle ktorej ak zamestnanec prestal vykonávať prácu nie na základe vlastného rozhodnutia, ale z dôvodov na strane zamestnávateľa (napríklad z dôvodu, že mu prestal pridelovať prácu podľa pracovnej zmluvy) môže ho vyzvať na plnenie povinnosti, avšak nie je povinný pridelovanie práce vyžadovať. Z prípadnej nečinnosti zamestnanca nemožno pre neho (v takomto prípade) odvodzovať nepriaznivé následky z jeho nečinnosti. Záver, že prekážku spôsobenú žalovaným mala odstrániť žalobkyňa, odvolací súd považoval (pre nedostatok argumentácie) za nepodložený.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu (v celom rozsahu) podal dovolanie žalovaný, navrhol, aby dovolací súd rozsudok Krajského súdu v Prešove zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie predovšetkým z dôvodu, že odvolací súd mu svojím postupom **odňal možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.)**, že konanie je postihnuté **inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.)** a tiež aj preto, že **rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.)**. Vytýkal, že súdy neskúmali rozhodné skutočnosti pre priznanie náhrady mzdy v takej výške, v akej bola žalobkyňi priznaná, pre túto vadu je rozhodnutie (podľa neho) nepreskúmateľné. Namietal tiež správnosť právneho posúdenia vzniku konkludentného pracovného pomeru a otázky priznania úrokov z omeškania. Vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. však bližšie nešpecifikoval.

Žalobkyňa navrhla dovolanie žalovaného zamietnuť. Na námietku týkajúcu sa jej priemerného mesačného zárobku uviedla spôsob tohto výpočtu a zdôraznila, že žalovaný túto výšku ani jej výpočet v pôvodnom konaní nenamietal. K námietke nesprávneho právneho posúdenia pri priznaní úrokov z omeškania uviedla, že nevyplatenie náhrady mzdy v lehote splatnosti má za následok omeškanie s možnosťou požadovať úroky z omeškania. Trvala tiež na tom, že pre žalovaného pracovala aj po 20. októbri 2005 a žalovaný jej aj vyplácal dohodnutú mzdu; musel mať teda vedomosť o tom, že pre neho pracuje.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným

prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.). Dospel pritom k záveru, že dovolanie v predmetnej veci **nie je prípustné**.

Keďže v prejednávanej veci dovolanie smeruje **proti rozsudku** odvolacieho súdu, ktorým bol rozsudok súdu prvého stupňa v jeho vyhovujúcej časti **potvrdený**, prípustnosť dovolania proti tejto časti bolo treba posudzovať podľa ustanovenia § 238 O.s.p. Keďže dovolanie žalovaného smerovalo aj proti tej časti rozsudku súdu prvého stupňa, ktorou odvolací súd (vo zvyšku) **rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a v rozsahu zrušenia mu ju vrátil na ďalšie konanie**, prípustnosť dovolania proti tejto časti (dovolaním) napadnutého rozhodnutia bolo treba posudzovať **aj podľa ustanovenia § 239 O.s.p.** Je to tak preto, lebo takýto výrok, má procesnú formu uznesenia.

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. dovolanie je tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd **zmenil** uznesenie súdu prvého stupňa, b/ **odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev** (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Kedže dovolaním napadnutú (potvrdzujúcu) časť rozsudku súdu prvého stupňa nemožno podriaďiť pod žiaden dôvod prípustnosti vyplývajúci z ustanovenia § 238 O.s.p., dovolanie proti nemu v zmysle tohto zákonného ustanovenia nie je prípustné.

Rovnako ani časť rozsudku, ktorou bol rozsudok súdu prvého stupňa zrušený a vec (v rozsahu zrušenia) vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (ktorá má povahu uznesenia) nemožno podriaďiť pod žiaden dôvod prípustnosti dovolania vyplývajúci z ustanovenia § 239 O.s.p., lebo odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa nezmenil, ale (v tejto časti – vo zvyšku) ho zrušil a vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Nerozhodoval ani vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska a nevyslovil ani prípustnosť dovolania. Nejde ani o potvrdzujúce uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, ani o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 1 písm. a/, písm. b/ O.s.p., ods. 2. písm. a/, písm. b/, písm. c/ O.s.p.). Dovolanie preto ani podľa ustanovenia § 239 ods. 1 a ods. 2 O.s.p. nie je prípustné.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, teda bez ohľadu na procesnú formu dovolaním napadnutého rozhodnutia (rozsudok, uznesenie), či rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.), dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či konanie trpí niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Ak totiž konanie je postihnuté niektorou z týchto väd možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 a § 239 O.s.p. vylúčené. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (rozsudku aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

So zreteľom na obsah dovolania a v ňom vytykané nesprávnosti postupu súdov nižších stupňov sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či dovolateľovi bola v konaní odňatá

možnosť pred súdom konať, pričom pod „odňatím možnosti konať pred súdom“ (§ 237 písm. f/ O.s.p.) treba rozumieť procesne nesprávny postup súdu, ktorý je v rozpore so zákonom alebo iným všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníkovi občianskeho súdneho konania, ktoré mu platná právna úprava priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

V predmetnej veci dovolateľ vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a písm. g/ O.s.p. neuvádzal a nezistil ich ani dovolací súd. Rovnako nezistil ani dovolateľom vytykanú vadu, že v konaní mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Dovolateľ napokon túto vadu ani nekonkretizoval, ale (so zreteľom na obsah dovolania) súdom vytyka v podstate nedostatočne zistený skutkový stav veci a jej nesprávne právne posúdenie a nepreskúmateľnosť rozhodnutí.

Pokiaľ dovolateľ spochybňuje najmä úplnosť skutkových zistení súdov, procesu dokazovania a hodnotenia vykonaných dôkazov (keď vytyka, že súdy nezisťovali priemerný zárobok žalobkyne, nezisťovali tak rozhodné skutočnosti, čo malo v konečnom dôsledku dopad na ich rozhodnutie) treba uviesť, že Občiansky súdny poriadok ukladá účastníkom konania povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd ale nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a záver o tom, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Dovolací súd v tomto smere poukazuje na svoju ustálenú judikatúru (R 37/1993, R 129/1999), kde jednoznačne uviedol, že nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení (vedúcu prípadne k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie však procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p. Rovnaký záver (že nejde o odňatie možnosti konať pred súdom) zaujal aj v prípade, ak súd v priebehu konania nevykonal všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutočného stavu. Navyše v predmetnej veci dovolateľka v tomto smere ani nenavrhol vykonanie dôkazov.

V súvislosti s vytykanou nepreskúmateľnosťou rozsudkov súdov nižších stupňov, treba uviesť, že v zmysle ustálenej súdnej praxe Najvyššieho súdu SR aj (prípadné) nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia, následkom ktorého by rozhodnutie odvolacieho súdu zostalo nepreskúmateľné, zakladá tzv. **inú vadu** v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. (R 111/1998). Dovolací súd (v **predmetnej veci**) nemá dôvod odkloniť sa od tohto názoru; preto aj námietku dovolateľa v tomto smere nepovažoval za dôvodnú. Zohľadnil pritom aj

rozhodovaciú prax Ústavného súdu SR, ktorý sa vo svojom náleze z 30.1.2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 priklonil k názoru, že **nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., ale len tzv. inú vadu podľa ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.** Navyše, v predmetnej veci odvolací súd svoje rozhodnutie náležite odôvodnil, keď (v odôvodnení potvrdzujúcej časti výroku rozhodnutia) uviedol, že **sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa a konštatoval správnosť jeho dôvodov, najmä čo do vzniku nového pracovnoprávneho vzťahu medzi účastníkmi konania od 20.10.2005.**

Pokiaľ dovolateľ namieta aj **nesprávne hodnotenie dôkazov** (ktorým sa dovolací súd nezaoberal), treba zdôrazniť, že ani (prípadné) nesprávne hodnotenie dôkazov nepredstavuje vadu vymenovanú v ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p. a teda ani nezakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia (R 42/1993). Neprípustnosť takého dôvodu je daná aj (prieskumným) charakterom dovolacieho konania, v ktorom sa už dôkazy nevykonávajú (§ 243a ods. 2 O.s.p.), a tak ani neprislúcha dovolaciemu súdu, aby prehodnocoval dôkazy vykonané v základnom konaní.

Ani ďalšia námietka dovolateľa (že v konaní na súdoch nižších stupňov došlo k procesnej vade uvedenej v § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) nie je dôvodná, lebo tzv. **iná procesná vadu konania** je relevantným dovolacím dôvodom, ale súčasne nezakladá aj prípustnosť dovolania; môže byť uplatnená len v procesne prípustnom dovolaní (porovnaj tiež uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010 a 7 Cdo 36/2011). V danom prípade bola uplatnená v dovolaní, ktoré nie je procesne prípustné.

Rovnako aj (prípadné) **nesprávne právne posúdenie veci** (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), ako činnosť, pri ktorej súd zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu, samo osebe nezakladá prípustnosť dovolania (R 54/2012); predstavuje taktiež len relevantný dovolací dôvod a možno ho uplatniť v procesne prípustnom dovolaní. Pri nesprávnom právnom posúdení totiž nejde o vadu konania vymenovanú v § 237 O.s.p., a nepredstavuje ani žiaden zo spôsobov rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. (zakladajúci prípustnosť dovolania).

Keďže dovolateľ uplatnil tento dovolací dôvod v dovolaní, ktoré nie je procesne prípustné, dovolací súd nepodrobil napadnutý rozsudok posúdeniu z hľadiska správnosti v ňom zaujatých právnych záverov.

Z týchto dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci dovolanie nie je procesne prípustné, preto ho v súlade s ustanoveniami § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol bez toho, aby skúmal opodstatnenosť v dovolaní uplatnených dovolacích dôvodov.

*V dovolacom konaní úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalobkyňa v dovolacom konaní (zastúpená advokátkou) sa k dovolaniu vyjadrila a podala návrh na uloženie povinnosti nahradiť jej trovy tohto konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.), preto jej dovolací súd priznal náhradu spočívajúcu v odmene za jeden právny úkon jej právnej zástupkyne (vyjadrenie k dovolaniu) v sume **79,58 Eur** (§ 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb), ku ktorej pripočítal režijný paušál v sume 7,63 Eur a DPH 20 %.*

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : *Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.*

V Bratislave 22. mája 2013

JUDr. Daniela Švecová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová